

Grønlandsk-dansk tværgående arbejde for en styrket indsats for udsatte børn og unge i Grønland 2020-2023

27-11-2023
Sags nr. 2023 - 4199
Akt. id. 23559102

Bilag 1 – Statusnotat november 2023

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 66 66
E-mail: ian@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Indstilling til styregruppen

- Status på initiativ 1-10 og 16.
 - Det indstilles, at styregruppen godkender statusnotatet.

Baggrund

Naalakkersuisut og den danske regering blev i oktober 2019 enige om i fællesskab at styrke samarbejdet om indsatsen for udsatte børn og unge i Grønland og at etablere et tværgående arbejde herom. Arbejdet har resulteret i 16 målrettede initiativer, som tilsammen kan være med til at forbedre forholdene for udsatte børn og unge i Grønland.

De anbefalede løsninger skal samlet set:

- Opprioritere den tidlige indsats og forebyggelse, så tegn på mistrivsel, omsorgssvigt og overgreb forebygges og opdages så tidligt som muligt.
- Styrke den kommunale sagsbehandling markant på børne- og ungeområdet, så myndighederne kan handle på en underretning langt hurtigere end i dag.
- Udvide behandlingstilbuddene, så flere udsatte børn og unge får den hjælp, de har brug for både i byer og bosteder.
- Øge retssikkerheden for børn og unge, som har været ofre for seksuelle overgreb.

Den danske regering, Naalakkersuisut, Inatsisartuts Familie- og Sundhedsudvalg samt de grønlandske kommuner orienteres halvårligt om status for arbejdet efter afholdelse af styregruppemøde.

Overordnet status

Naalakkersuisut har ansvaret for implementering af initiativ 1-10 samt initiativ 16. Justitsministeriet har ansvaret for implementering af initiativ 11-15. Status for initiativ 11-15 fremgår af bilag 2.

Da projektperioden for *Grønlandsk-dansk tværgående arbejde for en styrket indsats for udsatte børn og unge i Grønland* (herefter GRL-DA tværgående arbejde) afsluttes ultimo 2023, er der fra Departementet for Børn og Unge såvel som Socialstyrelsens side stort fokus på planlægning af den videre implementering af de initiativer, som skal fortsætte efter 2023.

Som en del af at øge promoveringen af resultaterne inden for de forskellige initiativer i Grønlandsk-dansk tværgående arbejde, har Socialstyrelsen det sidste halve år haft fokus på formidling heraf gennem deres [Facebookside](#) (Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik) og [hjemmeside](#). På Facebooksiden har der på skift været 2,5 uger med forskellige opslag og promovering af aktiviteter inden for de enkelte initiativer.

Der er inden for hvert initiativ udarbejdet forankrings- og implementeringsplaner med henblik på at skabe overblik over aktiviteterne og hvordan de kan forankres fremover. Det forventes, at aktiviteter fra flere initiativer inden for Grønlandsk-dansk tværgående arbejde fortsætter efter 2023.

Som det fremgår af nedenstående statusnotat for de enkelte initiativer, så følger 9 ud af 11 initiativer den forventede fremdrift. 4 initiativer oplever imidlertid udfordringer af varierende grad. For initiativ 5 omhandlende *nedbringelse af ubehandlede børne- og ungesager* er alle aktiviteter gennemført som planlagt, hvorfor farvekoden er grøn. Der er dog fortsat store udfordringer med at sikre mere fremdrift i nedbringelsen af

ubehandlede børne- og unge sager. For initiativ 7 omhandlende *tilpasning af kurser og etablering af kursusportal*, afventer oprettelsen af kursusportalen godkendelse i Selvstyret. I initiativ 8 omhandlende *forsøg med etablering af væresteder til børn* skyldes udfordringerne fortsat, at meget få børn gør brug af værestederne tilknyttet GRL-DA tværgående arbejde. I initiativ 10 omhandlende *behandlingstilbud til udsatte børn og unge, som er ofre for seksuelle overgreb*, kan der være udfordringer, når en kommune anmoder Børnerejseholdet om behandlingsarbejde i en by. De konkrete sager skal fremsendes til Børnerejseholdet før behandlingsarbejdet kan påbegyndes, og her kan der opstå større forsinkelser. For eksempel har en by været nødsaget til at trække deres anmodning tilbage, hvorefter en anmodning fra en anden by er imødekommet. Til trods for disse udfordringer er der den fornødne fremdrift i initiativet som helhed, hvorfor farvekoden er grøn.

Relevante aktører fra Departementet for Børn og Unge og Socialstyrelsen afholder løbende bilaterale koordinationsmøder med de enkelte kommuner, hvilket giver mulighed for at drøfte fremdriften af de igangsatte initiativer på et kommunalt og lokalt niveau.

Status for alle initiativer

Grøn betyder, at der er den forventede fremdrift i initiativet, og at der ikke er grund til bekymring. Initiativet kan godt have farven grøn, selvom der har været mindre forsinkelser. **Gul** betyder, at der er plads til forbedringer i arbejdet, at arbejdet er forsinket og/eller at det er nødvendigt at være opmærksom på, at der er fremdrift. **Rød** betyder bekymring for projektet, særligt i forhold til planlægning, hvordan forventede aktiviteter løses og hvorvidt initiativet vil være implementeret efter planen ved udgangen af 2023.

Størstedelen af initiativerne fortsætter efter projektperiodens udløb. Dette angives med farvekoderne **grøn**, som indikerer, at initiativet fortsætter med få variationer, **blå** som indikerer, at initiativet delvist fortsætter dog med væsentlige variationer og **rød** som indikerer, at initiativet ophører i forbindelse med GRL-DA tværgående arbejde. De økonomiske rammer for enkelte initiativer efter projektperiodens udløb afventer fortsat afklaring.

Status maj 2023	Status november 2023	Initiativet efter projektperiodens udløb	Status
Spor 1 (nr. 1-4): Styrket tidlig indsats og forebyggelse			
1	1	Styrkelse af forældrekompetencer med fokus på særligt udsatte familier	MANU-teamet har siden maj 2023 tilpasset og udviklet nye samtalekort på baggrund af feedback fra relevante aktører fra familiecentrene og sundhedsvæsenet. Illustrationer til samtalekortene er blevet revideret, sådan at emotionelle udtryk i højere grad afspejler de sårbare familiers virkelighed.

			Der er blevet afholdt Tidlig Indsats seminar i uge 40, hvor prototyper af samtalekortene bl.a. blev fremlagt med positive tilbagemeldinger fra fagpersoner. Der er foretaget oplysningsarbejde, hvad angår MANU og MANU+ på diverse workshops m.m. Her er der bl.a. trukket på egen erfaring samt resultater fra Christine Ingemanns Ph.d. P.t. udvikles der på en MANU-app til fagpersoner og borgere. Medarbejderne fortsætter via Socialstyrelsens driftsmidler. Der gives ikke længere midler til medarbejdere i kommunerne (dvs. intensiv støtte, MANU/Tidlig Indsats koordinator).
2	2	Styrket tværfagligt samarbejde mellem de kommunale sagsbehandlere og sundhedsplejersker / jordemødre	Siden maj 2023 har udarbejdelse af Tidlig Indsats håndbogen samt forberedelse og afholdelse af Tidlig Indsats seminarer fyldt meget. Et udkast til Tidlig Indsats håndbogen er præsenteret for arbejdsgruppen hhv. i juni og august. I september blev udkastet sendt til referencegruppen. Det endelige udkast til Tidlig Indsats håndbogen blev præsenteret på Tidlig Indsats seminarer i uge 40. I oktober er der indarbejdet de sidste rettelser, dog udskydes færdiggørelsen heraf en anelse for at inkorporere den nyeste lovrevision i håndbogen. Håndbogen publiceres i første omgang online for at kunne evaluere efter en periode og indarbejde eventuelle rettelser. 100% af deltagerne var tilfredse med indholdet på seminarer og fandt oplæggene relevante. Der er etableret en arbejdsgruppe på tværs af Socialstyrelsen, hvis formål er at se på, hvordan lovgivning om Tidlig Indsats formidles på bedste vis, samt ansvarsfordeling i arbejdet lokalt. Medarbejderne fortsætter via Socialstyrelsens driftsmidler. Midler gennem GRL-DA tværgående arbejde til afholdelse af nationale Tidlig Indsats seminarer ophører.

3	3	Opkvalificering og kompetenceudvikling af dagtilbudspersonalet	Rejseholdet afsluttede anden og sidste opkvalificering i Kommune Kujalleq i juni 2023. I Avannaata Kommunian mangler sidste opkvalificering i tre byer, som færdiggøres i oktober/november 2023. I Kommuneqarfik Sermersooq mangler sidste opkvalificering i Nuuk, som færdiggøres ultimo januar 2024. Første og anden opkvalificering i alle kommuner færdiggøres dermed i slutningen af november 2023, på nær for Nuuk. I uge 39 afholdtes fagcheftræf for fagchefer på førskoleområdet samt deres pædagogiske konsulenter. Der blev generelt udvist stor tilfredshed med opkvalificeringerne. Tre ud af seks medarbejdere fortsætter via Socialstyrelsens driftsmidler. Opkvalificering af dagtilbudspersonale gennem midler fra GRL-DA tværgående arbejde ophører.
4	4	Styrkede rammer for den frivillige sociale sektor i Grønland	Der arbejdes fortsat på instruktionsvideoer til hjemmesiden, samt løbende understøttelse af NGO'er, frivillige m.m. Frivillige har gennem hele projektperioden efterspurgt et frivillighus. Der er dog behov for, at der tages ejerskab, hvorfor projektlederen forsøger at finde de rette ressourcer for at realisere dette. Hjemmesiden promoveres via en video på KNR og SoMe. Der er igangsat en frivilligundersøgelse gennem Ingefair. Her undersøges forståelsen af frivillighed i Grønland nærmere, og som bl.a. skal understøtte andre projekter på området, f.eks. af Grønlands Idræts Forbund. Der er opstartet et samarbejde med influencere, som promoverer frivillighed i Grønland samt vigtigheden af det. At aktivitet ophører på nær vedligeholdelse af hjemmesiden.
Spor 2 (nr. 5-7): Styrket kommunal sagsbehandling på børne- og ungeområdet			
Status maj 2022	Status november 2023	Initiativet efter projektperiodens udløb	Status

5	5	Nedbringelse af ubehandlede børne- og ungesager	Sagsbehandling, og særligt mangel på sagsbehandlere og opkvalificering heraf, er fortsat en stor udfordring i kommunerne, hvilket påvirker flere projekter på tværs. Der arbejdes pt. på andre løsninger for at løfte området på kort og lang sigt. Fra februar til og med juni 2023 er Kommune Qeqertalik blevet understøttet af Socialstyrelsens Task Force. Socialstyrelsen har hertil rekrutteret to eksterne konsulenter til timelønnet distancesagsbehandling. Kommunen har herefter selv rekrutteret eksterne konsulenter. Aktiviteterne inden for initiativet er gennemført som planlagt. Hertil understøttes Kommune Qeqertalik ud over, hvad der oprindeligt var planlagt. Der er dog fortsat store udfordringer med sagsbehandlingen. Der pågår pt. en dialog mellem kommunerne, Socialstyrelsen og Departementet om, hvad der fremadrettet skal ske på området.
6	6	Understøttelse af den kommunale sagsbehandling	Al planlagt aktivitet med implementering af ESDH-systemet er nu afsluttet. Nogle byer har haft udfordringer med ibrugtagningen, særligt grundet udskiftning af medarbejdere. Socialstyrelsen forsøger at tage hånd om udfordringen. I uge 45 afholdes der online introkursus for nye medarbejdere, som ikke har været på slutbrugeruddannelse, samt dem der har brug for en genopfriskning. Der skal laves en aftale med Inussuk-IT angående ansvars- og rollefordeling vedrørende understøttelse af kommunerne i brugen af Get Organized efter projektperioden. Alle kommuner har modtaget kursus i håndtering af sager med seksuelle overgreb på nær Nuuk, som modtager kurset ultimo 2023. Fra november igangsættes online oplæg til alle kommunerne, hvor sagsbehandlere kan logge på relevante temaer.

			Der afholdes et ledelsesseminar i december 2023 i samarbejde med initiativ 9 og deres familiecenterworkshop. Malou Media er pt. ved at udarbejde instruktionsvideoer. Hertil er der ansat en ekstern konsulent til at udarbejde de sidste manuskripter frem til ultimo 2023. Pt. udarbejdes på plakater til sagsprofiler, vejledning og tips til underretninger samt følelses-/samtalekort til børnesamtalen som vejledende materiale til sagsbehandlerne. Der afholdes tre online oplæg for ledere om faglig ledelse af møder i oktober og november 2023. Der er stort fokus på at trække data fra ESDH-systemet fremadrettet. Fire ud af syv medarbejdere forsætter via Socialstyrelsens driftsmidler. Midler via GRL-DA tværgående arbejde til implementering af ESDH-systemet ophører.
7	7	Tilpasning af kurser og etablering af kursusportal	Der afventes fortsat godkendelse fra Digitaliseringsstyrelsen for at kunne indgå aftale med en ekstern leverandør til kursusadministrationssystemet, som skal integreres på iass.gl/socialstyrelsen. Efter godkendelse skal systemet tilkobles kursusportalen samt lanceres og "markedsføres" til kommunerne. Interne arbejdsgange i Socialstyrelsen skal klarlægges ift. vedligeholdelse og drift af kursusportalen fremadrettet. Den hidtil fremsendte kvartalsvise kursusportal digitaliseres og vil fremover kunne findes på Socialstyrelsens hjemmeside.
Spor 3 (nr. 8-10): Flere tilbud til udsatte børn og unge			
Status maj 2022	Status november 2023	Initiativet efter projektperiodens udløb	Status

8	8	Forsøg med etablering af væresteder til børn	Værestederne har fortsat et begrænset antal overnattende børn og nogle få væresteder er ikke i brug. Det er op til kommunerne selv at vurdere, om de vil bevare værestederne gennem egen viderefinsiering efter projektperiodens udløb.
9	9	Familiecentrenes indsats skal målrettes udsatte børn og unge og deres familier	Der har siden juni 2023 været fokus på implementering af familierådslagning i kommunerne. Sidste familiecenterworkshop ifm. GRL-DA tværgående arbejder finder sted i Nuuk medio december. Der er udarbejdet videoer med udtalelser fra forskellige familiecentre om samarbejdet ifm. promovring af initiativerne på Socialstyrelsens Facebookside. Den tværkommunale arbejdsgruppe overgår til at blive et familiecenterledernetværk med online sparring og oplæg. Bekendtgørelsen er sendt i offentlig høring og forventes at træde i kraft den 1. januar 2024. Redegørelsen forventes publiceret i december 2023. Ledernetværket fortsætter i et andet format. Familiecenterworkshops gennem midler fra GRL-DA tværgående arbejde ophører.
10	10	Behandlingstilbud til udsatte børn og unge, som er ofre for seksuelle overgreb	Børnerejseholdet har afsluttet behandling i Nanortalik, Sisimiut og Upernavik, som opstartede i 2022. Børnerejseholdet har opstartet behandling i Ilulissat, Maniitsoq får længere tid til at samle henvisninger og Paamiut har bekræftet, at børnerejseholdet kan starte rekognosceringsrejsen, som formentlig finder sted i november 2023. Der arbejdes løbende på relevante ændringer for Børnerejseholdets rammer efter projektperiodens udløb, såsom hvordan henvisningsprocessen for kommunerne kan gøres lettere. Størstedelen af børnerejseholdets psykologer er nu certificerede sexologer, hvorfor de er mere specialiseret til at arbejde med følgevirkninger efter seksuelle overgreb.

			Børnerejseholdet har indgået et stærkere samarbejde med politiet, særligt overgrebssektionen. Politiet har bl.a. modtaget undervisning fra Børnerejseholdet. Børnerejseholdet har faciliteret en konference om traume hos børn og unge m.m. i Nuuk i uge 43, hvor 126 relevante aktører deltog. Konferencen blev finansieret af midler tiltænkt opkvalificering af psykologer i INI 10, da det blev vurderet, at man vil få større udbytte af at opkvalificere fagpersoner landet over i stedet. Initiativet fortsætter i samme format.
Spør 4 (nr. 11-16): Styrket retssikkerhed for børn og unge, som har været ofre for seksuelle overgreb			
Status maj 2022	Status november 2023	Initiativet efter projektperiodens udløb	Status
11-15	11-15		Se bilag 2.
16	16	Behandlingscenter til voksne personer med seksuel krænkende adfærd mod børn og unge under 18 år	I august deltog fire medarbejdere i IATSO-konferencen¹, hvilket har været givtigt samt skabt grundlag for erfarings- og vidensudveksling i det internationale netværk. Der er oprettet et SMS-system, hvor behandlerne kan sende påmindelser til klienter og som ikke kan besvares. Der arbejdes på at få etableret en hjemmeside til klinikken. Der er pt. stor tilslutning af klienter til klinikken. For at undgå lange ventelister er et kampagnearbejde stillet i bero indtil videre. Der er i nogle byer udfordringer med onlinesamtaler, f.eks. pga. logistik til og fra behandlingslokaler samt mangel på lokaler til rådighed. Initiativet fortsætter i samme format.

¹ International Association for the Treatment of Sexual Offenders.